

روزشمار جنگ

پنجشنبه

۶ شهریور ۱۳۶۵

۲۲ ذیحجه ۱۴۰۶
۲۸ اوت ۱۹۸۶

۷۰۳

در حالی که نیروهای خودی برای اجرای عملیات در محور دربندیخان آماده می‌شوند، دشمن نیز به افزایش توانایی خود در منطقه ادامه می‌دهد. در جلسه امروز قرارگاه نجف، مسئول اطلاعات عملیات تیپ ۱۱ قائم در مورد شناسایی‌های انجام‌شده از مواضع دشمن، گفت که نیروهای دشمن روی ارتفاع سورمر - که بر دریاچه دربندیخان مسلط است و کلیه معابر نفوذی آنها از سمت شرقی آن می‌گذرد - ^(۱) مواضع خود را تقویت کرده‌اند و ده سنگر جدید به سنگرهای قبلی افزوده‌اند و سعی دارند تا خط دومی را روی این ارتفاعات تشکیل دهند که به همین منظور به احداث جاده و دیگر فعالیت‌های مهندسی در اطراف سورمر مشغول می‌باشند. ^(۲)

واحد اطلاعات عملیات سپاه نیز در گزارشی اقدام‌های ارتش عراق را برای تقویت نیروهای خود، چنین اعلام کرده است: اعزام یک تیپ نیرو به دربندیخان؛ افزایش ۱۸۰۰ نیرو در منطقه سردشت (روبه‌روی دربندیخان) ^(۳) و تمرکز آنها در سه منطقه "دوکان"، "سلیمانیه" و "شارباژر" و نیز استقرار حدود ۲۰ قبضه توپ در همین محورها. ^(۴)

۷۰۴

در جلسه امروز فرمانده نیروی زمینی سپاه (برادر علی شمشانی) با فرماندهان یگان‌های عملیاتی منطقه حاج‌عمران، عملیات در این منطقه با ۲۴ ساعت تأخیر به روز ۱۳۶۵/۶/۸ موکول شد. دلایل این تصمیم عبارت است از: عدم آمادگی و نرسیدن نیروهای عمل‌کننده لشکر ۱۰ سیدالشهدا به منطقه؛ تغییرات ایجاد شده در مانور تیپ ۲۱ امام رضا(ع)؛ لزوم برخی شناسایی‌ها و نیز فراهم آوردن نیازهای یگان‌های دیگر برای آمادگی بیش‌تر آنها. ^(۵)

در این جلسه همچنین تصمیم گرفته شد که برای استفاده از تیپ ۱۱ قائم(عج) در محور راست عملیات و نیز به منظور همکاری این تیپ در قوت بخشیدن به عملیات در ارتفاع "شهدا"، عملیات فریب این یگان روی ارتفاع "گل‌زرده" منتفی اعلام شود. در نتیجه این تصمیم، محدوده عملیاتی تیپ بدر نیز کاهش یافت. در این باره مقرر شد که تیپ ۱۱

قائم(عج) علاوه بر گرفتن اطلاعات به دست آمده از شناسایی های تیپ ۹ بدر در "تپه شهدا"، خود نیز به تکمیل شناسایی در این منطقه پردازد(لله ضمیمه دارد).^(۶)

۷۰۵

امروز هواپیماهای دشمن جزیره فارسی (در صدکیلومتری جنوب جزیره خارک) را بمباران کردند. در این بمباران ها فرمانده و یکی از پرسنل یگان مستقر در جزیره شهید و مقر فرماندهی، آسایشگاه، آشپزخانه، چهار دستگاه ژنراتور برق و یک مخزن سوخت منهدم شد.^(۷) در این حمله همچنین ۱۳ تن مجروح گردیدند.^(۸) یک سخنگوی نظامی عراق در رادیو بغداد گفت: «جزیره فارسی محل استراتژیک ایستگاه رادارهایی است که برای کنترل ترافیک هوایی در آسمان خارک مورد استفاده قرار می گرفت و در اثر حمله، به آتش کشیده شد.»^(۹)

۷۰۶

طبق اطلاعیه ستاد مشترک ارتش، امروز نیز همچون روزهای قبل سکوها ی نفتی العمیه و البکر عراق زیر آتش توپخانه های نیروی دریایی، قرار داشت. همچنین گشت نیروی دریایی ارتش سه کشتی تجاری خارجی را در محدوده آب های تنگه هرمز مورد شناسایی و بازرسی قرار داد که پس از اطمینان از نداشتن کالا برای عراق، به آنان اجازه پیمودن ادامه مسیر داده شد.^(۱۰)

۷۰۷

نماینده اداره کل اطلاعات استان خوزستان در جلسه کمیته جنگ استان اعلام کرد: «تعداد ۶۰ نفر در این استان که برای رژیم بعثی عراق جاسوسی می کردند شناسایی و دست گیر شدند... این عده که از هواداران و اعضای سازمان به اصطلاح "خلق عرب خوزستان" بودند، در محدوده محور عملیاتی "بستان تا فکه" تحرکات رزمندگان اسلام را به رژیم عراق گزارش کرده و در شهرهای سوسنگرد، شادگان، شوشتر و اهواز نیز فعالیت داشتند.»^(۱۱)

۷۰۸

به دنبال حمله روز گذشته عناصر حزب منحل دموکرات به ۲ پایگاه در حوالی مهاباد، نیروهای کمکی سپاه مهاباد در ساعت ۵ صبح امروز به منطقه درگیری اعزام شدند ولی به کمین ضدانقلاب برخوردند و ۷ تن از آنان شهید و ۴ تن مجروح شدند. مهاجمان یک دستگاه بی سیم و ۲۱ قبضه اسلحه را نیز ربودند. بر اثر درگیری های دیروز و امروز در مجموع ۲۳ تن از نیروهای خودی به شهادت رسیدند و چهار تن مفقود شدند.^(۱۲) همچنین در ساعت ۷:۳۰ امروز بر اثر انفجار در خط لوله نفت ارومیه - مهاباد، این لوله قطع شد.^(۱۳)

۷۰۹

رادیو صدای انقلابیون کرد عراق (متعلق به اتحادیه میهنی کردستان عراق - طالبانی ها) در بخش خبری خود گفت: «در اثر بمباران امروز روستاهای "قوشاغلو"، "سورداش" و "باقرت" در استان اربیل به وسیله جنگنده های نیروی هوایی عراق ۲۴ تن از مردم کرد منطقه کشته و ۲۰

تن دیگر زخمی شدند.^(۱۴) همچنین یک مقام مطلع در آذربایجان غربی اعلام کرد که ۸۰۰ تن از مردم مسلمان کُرد عراق طی دو هفته اخیر به جمهوری اسلامی ایران پناهنده شده‌اند. این پناهندگان از طریق مرزهای شمال غربی به جمهوری اسلامی ایران پناه آورده‌اند. در میان پناهندگان، زنان و مردان مسن و کودکانی دیده می‌شوند که پس از تحمل مشقات زیاد و عبور از مناطق صعب‌العبور، خود را به سرزمین اسلام رسانده‌اند.^(۱۵)

۷۱۰

سخنان مقامات ایرانی درباره عملیات بزرگ نیروهای خودی و واکنش مسئولان عراقی در این باره، همچنین انعکاس این اخبار در رسانه‌های خارجی، از جمله موضوعات مهم خبری امروز می‌باشد. مهندس موسوی نخست‌وزیر در برنامه مستقیم رادیو تهران، حمله بزرگ و سراسری ایران به نیروهای رژیم بعثی را منوط به اوضاع مساعد سیاسی در منطقه و جهان دانست. وی تأکید کرد که حمله گسترده نیروهای اسلام به قوای مضمحل بعثی، چندان هم دور نیست. نخست‌وزیر ادامه داد که نیروهای اسلام در تمامی جبهه‌ها آمادگی کامل دارند.^(۱۶) به گزارش رادیو اسرائیل، "عزت ابراهیم" معاون رئیس جمهوری عراق در شورای فرماندهی انقلاب این کشور گفت: «نیروهای مسلح عراق آماده هستند هرگونه حمله تازه ایران را دفع کنند و تهران را ناچار سازند پشت میز مذاکره بنشینند.» به گفته رادیو اسرائیل، عزت ابراهیم به رهبران حکومت اسلامی ایران توصیه کرد که شرایط عراق را برای پایان بخشیدن به جنگ شش‌ساله بپذیرند.^(۱۷)

روزنامه "کریستین ساینس مانیتور" با رد پیروزی قاطع ایران، به موانع برکناری صدام از قدرت اشاره کرده و نوشته‌است: «انتظار نمی‌رود نیروهای ایران به‌زودی عراق را منهدم نمایند، زیرا عراق برتری آشکار خود را در هوا حفظ نموده‌است.» این روزنامه همچنین افزوده‌است که یک افسر اطلاعاتی وابسته به ارتش ناتو نیز امروز پیروزی ایران در عملیات آینده را رد کرده و گفته‌است: «شما نمی‌توانید با پیاده نظام در جنگ پیروز شوید.»^(۱۸)

این روزنامه در مقاله دیگری درباره تلاش برخی کشورهای غربی برای پایان دادن به جنگ و موانع به ثمر رسیدن این تلاش نوشته است: «دیپلمات‌های غربی به‌طور غیررسمی با مقامات عرب در مورد راه‌حلی برای جنگ تحمیلی که خواسته ایران مبنی بر برکناری صدام را نیز برآورده سازد، مشورت کرده‌اند، اما دو مانع بزرگ همچنان بر سر راه باقی می‌ماند: اول این که همپیمانان عرب عراق از این ترس دارند که پیروزی ایران یک موج بنیادگرایی اسلامی را در سراسر خاورمیانه برانگیزد و دوم صدام حسین خودش کسی نیست که تحت فشار همپیمانان، پست خود را ترک کند.»^(۱۹)

۷۱۱

در ادامه تحرکات سیاسی متحدان عرب عراق، حسنی مبارک رئیس جمهوری مصر بعد از یک دیدار کوتاه از اردن و مذاکره درباره جنگ ایران و عراق به قاهره بازگشت. یک مقام

اردنی در امان گفت: «ملک حسین (شاه اردن) و حسنی مبارک مذاکرات فشرده‌ای را درباره مسائل مهم دنیای عرب و تحولات جنگ عراق و ایران و روابط دوجانبه در چارچوب هماهنگی و مشاوره رهبری دو کشور انجام داده‌اند.» از سوی دیگر، مسئولان مصری همراه مبارک در این سفر، گفتند که نظرهای رهبران دو کشور درباره آخرین تحولات جنگ ایران و عراق با هم مطابقت داشته‌است.^(۳۰)

به گزارش روزنامه "الرای العام"، ۳۷ تن از کارشناسان نظامی نیروهای مسلح رژیم مصر براساس یک قرارداد امضا شده میان وزیران دفاع عراق و مصر، به بغداد سفر کرده‌اند. طبق این گزارش، کارخانه‌های صنایع تسلیحاتی مصر با تغییر خطوط تولیدی خود به منظور تأمین سفارش‌های تسلیحاتی عراق، اقدام به تولید گلوله‌های توپهای روسی و مهمات انواع توپخانه و خمپاره ساخت بلوک شرق کرده‌اند.^(۳۱)

۷۱۲

سخن‌گوی وزارت خارجه ترکیه (سامی اوناران) صبح امروز در گفت‌وگویی با خبرگزاری جمهوری اسلامی در آنکارا، این گزارش برخی رسانه‌های خبری را که عراق به‌زودی در مورد خرید تسلیحات نظامی از ترکیه با این کشور مذاکره می‌کند، تکذیب کرد. همچنین یک مقام عالی‌رتبه وزارت خارجه ترکیه به خبرگزاری جمهوری اسلامی در آنکارا گفت: «مسئله ادامه روابط اقتصادی ترکیه با دو کشور عراق و ایران، در موضع حفظ سیاست بی‌طرفی این کشور در قبال جنگ دو کشور هیچ تأثیری نخواهد داشت.» گفتنی است که خبرگزاری ملی یونان دیروز به نقل از "سرویس خبری عرب" گزارش داد که رژیم عراق به‌زودی مذاکرات مربوط به خرید تسلیحات نظامی از ترکیه را - که هزینه آن را دولت‌های عضو شورای همکاری خلیج فارس خواهند پرداخت - با مقامات این کشور آغاز خواهد کرد.^(۳۲)

۷۱۳

در پی مسافرت "وحید خلف اوغلو" وزیر خارجه ترکیه به ایران و ملاقات وی با مقامات کشور، خبرگزاری جمهوری اسلامی از تغییر روش مطبوعات ترکیه در مورد ایران، چنین خبر داد: «مطبوعات امروز ترکیه در قبال ایران نسبت به چند روز گذشته چرخشی غیرعادی نشان داده‌اند. کلیه روزنامه‌های امروز ترکیه در صفحات اول خود تحت عناوین مختلف روابط دو کشور را دوستانه توصیف کرده‌اند.»^(۳۳) وزیر امور خارجه ترکیه ضمن سفر به اصفهان در یک گفت‌وگوی اختصاصی با خبرگزاری جمهوری اسلامی، حمله نظامی اخیر این کشور به کردهای شمال عراق را مجازات تروریست‌ها نامید. وی با ذکر این ادعا که این (حمله به کردها) حق منطقی و قانونی دولت ترکیه‌است، تهدید کرد: «اگر کردها به کارهای خلاف خود ادامه دهند، ما نیز مجازات آنها را ادامه می‌دهیم.» وی با انکار تغییر موضع کشورش در مورد جنگ ایران و عراق، گفت: «ما اگر چه از این جنگ که سبب وارد آمدن خسارات به همسایگانمان می‌شود ناراحت هستیم اما موضع ما همان موضع بی‌طرفی است.» وزیر

امور خارجه ترکیه در ادامه این گفت‌وگو ضمن ثمربخش توصیف کردن نتایج سفرش به ایران، گفت: «اهداف و وجوه مشترکی بین دو کشور ایران و ترکیه وجود دارد که باید دنبال شود و این ملاقات‌ها برای رسیدن به این اهداف است.»^(۲۴)

۷۱۴

"پیشگامان حزب‌الله عراق" - که شاخه‌ای از "جنبش اسلامی رافدین" می‌باشند - طی بیانیه‌ای که در بیروت منتشر شد، ضمن قبول مسئولیت ربودن یکی از نیروهای اطلاعاتی رژیم صدام در قبرس، خواستار آزادی دو تن از هم‌زمان خود شدند. این دو تن را اخیراً دولت فرانسه تحویل رژیم عراق داده‌است.^(۲۵)

۷۱۵

کوشش سفارت عراق با صرف هزینه‌ای گزاف برای برگزاری تظاهراتی علیه ایران در "داکا" مرکز بنگلادش، موفقیتی در پی نداشت و مورد استقبال مردم این شهر قرار نگرفت. این تظاهرات با شرکت تعداد اندکی نوجوان و چند تن از افراد سفارت عراق برگزار شد، اما رادیو "صوت‌الجماهیر" بغداد در این مورد مدعی شد که هزاران تن از مردم داکا در یک گردهمایی از طرح صلح ۵ ماده‌ای صدام حمایت کرده‌اند^(۲۶) (الله شمیمه دارد).

۷۱۶

"ژان برنارد ریمون" وزیر امور خارجه فرانسه در مصاحبه با خبرنگار رادیو و تلویزیون لوکزامبورگ (اف.بی.ال) گفت که به‌رغم این که قصد داشته است طی چند ماه آینده شخصاً به جمهوری اسلامی ایران سفر کند اما اخیراً تصمیم گرفته تا زمان آزاد شدن کلیه گروگان‌های فرانسوی در لبنان، این سفر را به تعویق اندازد.^(۲۷)

۷۱۷

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی، در حالی که کارشناسان ۹ کشور اروپای غربی، کانادا و استرالیا از امروز زیر نظر "کمیسیون حمایت از پناهندگان سازمان ملل" اجلاسی را درمورد وضعیت پناهندگان و آوارگان در جهان، تشکیل داده‌اند، اخبار ایرانیان پناهنده به کشورهای خارجی، بخش عمده‌ای از گزارش‌های رادیوها را به خود اختصاص داده است که در اکثر آنها به فرار این افراد از کشور به‌دلیل فرار از جبهه و اوضاع جنگی کشور اشاره شده است.^(۲۸)

۷۱۸

"سازمان چریک‌های فدایی خلق" همکاری "سازمان مجاهدین خلق" با عراق را محکوم کرده و آن را یک اشتباه تاریخی دانسته‌است. نشریه "کار" ارگان "کمیته مرکزی فداییان خلق - اکثریت" چاپ پاریس، درباره همکاری سازمان مجاهدین با عراق نوشته‌است: «به اعتقاد ما رهبری سازمان مجاهدین در انتخاب عراقی زیر سلطه رژیم صدام برای محل اقامت و مرکز فعالیت‌های خود دچار اشتباه بسیار فاحشی شده‌است و تکیه‌زدن بر کمک‌های رژیم

بغداد در مبارزه علیه ایران، در راستای همان سیاست قبلی مبنی بر جلب حمایت رژیم‌های منطقه است. سیاست جلب حمایت حکومت‌های ارتجاعی منطقه به‌طور طبیعی نمی‌تواند بدون بده و بستان باشد.» نشریه "کار" افزوده است: «اکنون اهداف جنگی صدام باعث این نزدیکی‌ها و حمایت‌هاست. این رژیم خون‌خوار به محض پایان یافتن جنگ، هیچ‌زبان مشترکی با مبارزین مخالف رژیم ایران نخواهد داشت و برسر آنها با رژیم ایران به معامله خواهد نشست؛ اظهارات اخیر مقامات عراقی در آمریکا و فرانسه نیز نمونه‌ای آشکار از این واقعیت است.»^(۲۹)

۷۱۹

دولت سعودی در پی تلاش‌های نماینده امام خمینی و دیگر مقامات مسئول حج، به بازداشت ۱۰۳ تن از حاجیان ایرانی پایان داد. این حاجیان را چندی پیش دولت سعودی هنگام ورود به جده دست‌گیر کرده بود که در پی اعتراضات مقامات ایرانی و نماینده حضرت امام در حج، آزاد شدند. حاجیان بازداشت شده، عضو کاروان شماره ۱۳۲۹۸ اصفهان بودند و از تاریخ ۱۸ مرداد در بازداشت دولت سعودی به سر می‌بردند.^(۳۰) رادیو بی.بی.سی در این باره گفت: «دولت عربستان هرگز از علت بازداشت ایرانیان یاد شده به عنوان اتهامی مهم یاد نکرد، اما هشدار داد که زائران فعال در تبلیغات سیاسی را منکوب خواهد کرد.»^(۳۱)

OOO

ضمیمه گزارش ۷۰۴: لغو اجرای عملیات فریب

نیروی زمینی سپاه با توجه به حضور ستون پنجم دشمن در مناطق کردنشین، در نظر گرفته بود که در محور دیگری عملیاتی فریبنده انجام دهد و با استفاده از منابع اطلاعاتی خودی این منطقه را به‌عنوان محور اصلی عملیات تبلیغ کند. قرار شد که این عملیات را گردان‌های جندالله آذربایجان غربی در قالب تیپ ۱۱ قائم (عج) روی ارتفاعات "گلارزده" انجام دهند. هدف از مأموریت این تیپ در ابتدا اجرای عملیات فریب و در صورت ناتوانی دشمن در مقابله، تصرف ارتفاعات فوق باشد، اما امروز در جلسه‌ای با حضور فرمانده نیروی زمینی سپاه و تعدادی از مسئولان سپاه چهارم حمزه (ع)، قرار شد که به‌دلیل استفاده از تیپ ۱۱ قائم (عج) در محور راست عملیات و همکاری آنها با تیپ ۹ بدر و نیز به‌منظور اجرای عملیات با توان بیش‌تر روی ارتفاع شهدا، عملیات فریب اجرا نشود.^(۳۲)

ضمیمه گزارش ۵۱۵: راهپیمایی چند نفره علیه جمهوری اسلامی

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی از داکا مرکز بنگلادش، قرار بود در این شهر (داکا) تظاهراتی تحت عنوان "دوستداران صلح" به منظور اعتراض به جمهوری اسلامی ایران برپا شود؛ به این ترتیب که روز دوشنبه ۲۵ اوت (۱۳۶۵/۶/۳) عده‌ای در خیابان‌ها راهپیمایی کنند و هنگام عبور از جلو سفارت ایران و وزارت خارجه بنگلادش به هرکدام از این دو مکان نامه‌ای با مضمون اعتراض به امام خمینی به دلیل رد طرح صلح ۵ ماده‌ای صدام، تحویل دهند، سپس در مقابل مسجد "بایتول مکرم" شهر داکا اجتماع نمایند. گروهی از خبرنگاران و عکاسان و همچنین صدها پلیس در محل شروع راهپیمایی حاضر شدند، اما اعلام شد که به علت بارش باران، راهپیمایی به روز پنجشنبه ۲۸ اوت (۱۳۶۵/۶/۶) موکول شده است. در ساعت ۱۰ صبح امروز ۲۸ اوت (۱۳۶۵/۶/۶)، دو کامیون پلیس در محل شروع راهپیمایی مستقر شدند و پس از نیم ساعت یک کامیون حامل شش یا هفت نوجوان بی‌کار و کنار خیابانی نیز به آنجا آمد. پس از دو

ساعت در ساعت ۱۲:۳۰ یک اتومبیل سواری که عکس‌های صدام و ژنرال "ارشد" بر آن چسبیده شده بود به همراه یک کامیون خالی وارد محل شدند. اتومبیل سواری برای جلب افراد دیگری به جمع افراد اندک قبلی، شروع به گشت در خیابان‌های داکا نمود، ولی نه تنها کسی به آنها نپیوست بلکه همان گروه اندک نیز در ساعت ۱۳:۳۰ بعداز ظهر پراکنده شدند.^(۳۳)

منابع و مأخذ روزشمار ۱۳۶۵/۶/۶

- ۱- سند شماره ۲۸۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "عملیات منتفی شده بنی‌هاشم (دربن‌دخان)", گزارش راوی لشکر ۲۷ حضرت رسول (ص)، ۱۳۶۵/۶/۷ تا ۱۳۶۵/۶/۲۰.
- ۲- سند شماره ۱۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی قرارگاه نجف در عملیات منتفی شده بنی‌هاشم (دربن‌دخان)، راوی: امیر رزاق‌زاده، ۱۳۶۵/۶/۳ تا ۱۳۶۵/۶/۷، ص ۱۱۴ و ۱۱۵.
- ۳- سند شماره ۱۵۳۲۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: سپاه پنجم (اطلاعات)، تدارک ارتش عراق برای دفاع در منطقه سردشت، ۱۳۶۵/۶/۶.
- ۴- سند شماره ۱۵۳۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: قرارگاه رمضان (اطلاعات)، "تمرکز نیروهای عراقی در سه منطقه (دوکان، شاربازر، سلیمانیه)"، ۱۳۶۵/۶/۶.
- ۵- سند شماره ۲۸۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "عملیات کربلای ۲"، گزارش راوی قرارگاه حمزه، راوی: سعید سمردی، ص ۱۶.
- ۶- پیشین، ص ۱۲.
- ۷- سند شماره ۲۲۶۱۱۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی داخلی سپاه، ۱۳۶۵/۶/۱۲، ص ۵۴.
- ۸- سند شماره ۱۵۴۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: «گزارش نوبه‌ای و اطلاعاتی شماره ۲۴»، نیروی زمینی ارتش، ۱۳۶۵/۶/۱۲، ص ۷.
- ۹- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۶۳، ۱۳۶۵/۶/۸، ص ۵، منامه، خبرگزاری آسوشیتدپرس، ۱۳۶۵/۶/۷، به نقل از رادیو دولتی بغداد.
- ۱۰- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۶/۸، ص ۱۹، اطلاعیه ستاد مشترک.
- ۱۱- مأخذ شماره ۷، ص ۳۰، ۱۳۶۵/۶/۶؛ و- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۶۲، ۱۳۶۵/۶/۷، ص ۲۰، اهواز، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۶/۶.
- ۱۲- سند شماره ۲۲۶۱۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی داخلی سپاه، ۱۳۶۵/۶/۱۹، ص ۱۴؛ و- سند شماره ۱۵۳۷۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: فرمانده قرارگاه حمزه، "گزارش خبری"، ۱۳۶۵/۶/۹.
- ۱۳- مأخذ شماره ۸، ۱۳۶۵/۶/۳ تا ۱۳۶۵/۶/۱۰، ص ۹، ۱۳۶۵/۶/۱۲.
- ۱۴- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۶/۲۰، ص ۳، به نقل از رادیو صدای انقلابیون کرد عراقی.
- ۱۵- روزنامه رسالت، ۱۳۶۵/۶/۶، ص ۲، ارومیه، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۶- مأخذ شماره ۱۰، ص ۳.
- ۱۷- واحد مرکزی خبر صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، بولتن "رادیوهای بیگانه"، ۱۳۶۵/۶/۸، ص ۱۲، به نقل از رادیو اسرائیل، ۱۳۶۵/۶/۶.
- ۱۸- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۶۲، ۱۳۶۵/۶/۷، ص ۱۰، خبرگزاری کویت، به نقل از روزنامه "کریستین ساینس مانیتور".
- ۱۹- مأخذ شماره ۹، ص ۱۱، "کریستین ساینس مانیتور".
- ۲۰- مأخذ شماره ۱۷، ص ۱۳، رادیو ریاض، ۱۳۶۵/۶/۶.
- ۲۱- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۵/۶/۶، واحد مرکزی خبر به نقل از روزنامه "الرأی‌العالم" چاپ کویت.
- ۲۲- مأخذ شماره ۱۸، ص ۱۰.
- ۲۳- مأخذ شماره ۱۸، ص ۳۹.
- ۲۴- مأخذ شماره ۲۲، ص ۳۸.
- ۲۵- مأخذ شماره ۱۸، ص ۴۴، بیروت، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۶/۶.
- ۲۶- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه ۱۶۴، ۱۳۶۵/۶/۹، ص ۱۲ و ۱۳، صوت‌الجماهیر.
- ۲۷- مأخذ شماره ۹، ص ۴۷، رادیو آمریکا، ۱۳۶۵/۶/۶، به نقل از رادیو و تلویزیون لوگزامبورک (اف.بی.ال).
- ۲۸- مأخذ شماره ۱۸، ص ۴۱ و ۴۲.
- ۲۹- نشریه کیهان، چاپ لندن، ۱۳۶۵/۶/۶، به نقل از نشریه "کار" ارگان کمیته مرکزی فدائیان خلق - اکثریت.
- ۳۰- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۶/۶، ص ۱، مدینه منوره، خبرنگار روزنامه.
- ۳۱- مأخذ شماره ۱۸، ص ۲۱، رادیو بی.بی.سی، ۱۳۶۵/۶/۶.
- ۳۲- مأخذ شماره ۵، ص ۳۳ و ۳۴.
- ۳۳- مأخذ شماره ۹، ص ۴۴ و ۴۵، داکا، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۶/۷.